

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
вибіркова

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Освітньо-професійна програма Географія

Спеціальність: 014.07 «Середня освіта (Географія)»

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Рівень вищої освіти: I (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

Розробник: доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, к. с/г. н. Данілова О.М.

Профайл викладача (-ів) <http://ecogeo.cv.ua/данілова-ольга-миkolaївна/>

Контактний тел. 0663509270

E-mail: o.danilova@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації: п'ятниця з 15.00 до 16.00.

1. Анотація дисципліни.

Курс «Основи соціальної географії» покликаний зосередити увагу на актуальному колі соціально-географічних питань: нерівномірний соціально-демографічний розвиток, багатоаспектні зв'язки просторової організації праці та дозвілля, мінливі міграційні паттерни, різноманітні зміни культурних ландшафтів та сакральних просторів, нова географія здоров'я та освіти, просторове поширення суспільств масового і спільного споживання, гуманізація географії, складні переплетіння регіональної свідомості та ідентичності, географічних образів та уявлень, неоднозначне сприйняття простору, боротьба за рівні можливості чоловіків і жінок, регіональні прояви соціальних негараздів, загроз та небезпек життєдіяльності населення, пошук шляхів ефективного управління соціальним розвитком – це те коло питань, що визначає попит на соціально-географічні дослідження та їх актуальність.

3. Перереквізити: «Економічна та соціальна географія», «Регіональна географія», «Демографія».

4. Результати навчання

Студенти повинні знати:

- знати і розуміти предметну область та професійну діяльність (ПРН 10);
- проводити дослідження на відповідному рівні (ПРН 12);
- володіти та використовувати емпіричні та спеціалізовані знання при конкретизації теоретичних географічних знань та обґрунтуванні висновків теоретичного змісту (ПРН 25);
- називати і використовувати теорії, парадигми, концепції та принципи географічних наук відповідно до спеціалізації (ПРН 32);
- місце соціальної географії в системі географічних і економічних наук, її науковий статус та зв'язок з економічними, соціологічними, історичними науками, демографією, етнографією, статистикою тощо;
- структуру суспільної географії;
- методологічні принципи географічних досліджень;
- деякі методи наукового дослідження, їх систематизацію та класифікацію ;
- основні географічні організації, центри та школи в Україні;
- основні терміни, поняття і категорії суспільної географії.

Студенти повинні вміти:

- розрізняти загальний та конкретний об'єкти географії;
- виявляти закономірності розвитку географічних досліджень;
- виявляти властивості та функції території;

- аналізувати географічні зв'язки, відношення та процеси;
- аналізувати форми організації суспільства;

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни_ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ										
Назва навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин				
			кредитів	годин		лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота
на	4	7	4	120		22	22	-	-	76
на	4	7	4	120		8	4	-	-	108

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

	Теми	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Загальна соціальна географія	
1	ТЕМА 1. Теоретико-методологічні засади соціально-географічної науки	Знати трактування категорій соціальної географії. Знати значення базових термінів, які використовуються в соціальній географії. Уміти пояснювати предметну сферу досліджень соціальної географії.
2	ТЕМА 2. Понятійно-категоріальний апарат соціальної географії. Методика соціально- географічних досліджень	

3	ТЕМА 3. Концепції соціальної географії	Вміти аналізувати простір в житті людини і соціуму. Аналізувати просторову організацію суспільства. Знати теоретичні засади соціальної географії.
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Галузева соціальна географія	
4	ТЕМА 4. Соціально-географічні особливості регіонального розвитку сфери послуг	Розуміти роль послуг в добробуті населення. Вміти формувати модель територіальної організації сфери послуг
		Аналізувати особливості розвитку сфери послуг в умовах суспільно-економічної трансформації в Україні.
5	ТЕМА 5. Географія охорони здоров'я	Вміти: виявляти роль впливу середовища на формування сфери охорони здоров'я
6	ТЕМА 6. Соціально-географічні особливості духовного буття людини, територіальних соціальних спільнот та суспільства	Розуміти специфіку культурно-географічних досліджень. Знати чинники, що впливають на місце культури в суспільстві.
7	ТЕМА 7. Географія освіти та науки	Здійснювати геопросторовий аналіз функціонування освітньо-наукового комплексу
8	ТЕМА 8. Соціально-гуманістичні напрямки географічних досліджень	Знати основні соціально-гуманістичні напрямки географічних досліджень
9	ТЕМА 9. Географія рівня та якості життя населення	Знати критерії та принципи, що формують якість життя населення. Вивчити підходи щодо оцінок рівня життя населення.

5.3 Зустріч зі стейхолдерами та ментарами

Впрдовж вивчення курсу під час проведення лекційних та практичних занять а також в позааудиторний час вібуватимуться зустрічі зі стейколдерами та менторами.

6. Система контролю та оцінювання

6.1 Види та форми контролю

- тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.
- презентації результатів виконання завдань, доповіді, участь в дискусії
- оцінювання практичних завдань
- модульний контроль проводиться у вигляді тестування з негайною відповіддю.

Форма підсумкового контролю (залік) полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі відповідей на підсумковому модулі та результатів виконання певних видів робіт.

Формами підсумкового контролю є залік.

6.2 Методи контролю.

Методами контролю є: письмовий, тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль за освоєння лекційного і самостійного опрацювання теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування.

2. Контроль засвоєння знань та набуття вмінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

3. Контроль виконання індивідуальних завдань здійснюється за бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних проектних завдань та усного індивідуального захисту результатів досліджень.

6.3 Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;

- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи.

6.4 Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання:* Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- *Політика щодо академічної доброчесності:* Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- *Політика щодо відвідування:* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

6.5 Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	5 (відмінно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати ситуативні завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основу та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.
80-89	B	4 (добре) зараховано	Ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати ситуативні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.
70-79	C	4 (добре) зараховано	Знання предмету глибокі і повні, перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент орієнтується у більшості питань, але не вміє робити певні

			узагальнення і висновки, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.
60-69	D	3 (задовільно) зараховано	Знання предмету перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент недостатньо орієнтується у більшості питань, що стосуються теоретичних основ науки. Знання предмету не носять системного характеру. Студент здатний проводити аналіз ситуацій і проблем за допомогою викладача
50-59	E	3 (задовільно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання не зараховано	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
1-34	F	2 (незадовільно) 3 обов'язковим повторним курсом Не зараховано	Ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує розрахунки за розв'язання практичних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

	Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)				Кількість балів	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2				

Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	60	100
5	5	5	5	4	6	5	5	5	5	5	6		

7. Політика курсу

Впродовж семестру для перевірки знань студента та контролю за самостійною роботою студента застосовують письмові роботи, письмові роботи з тем самостійної роботи, виконані і здані практичні роботи. Під час здачі практичних робіт здобувач вищої освіти повинен знати сутність понять, термінів та категорій, вміти виконувати конкретне практичне завдання.

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

https://drive.google.com/file/d/1EzBsehQERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view.

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJlI2ot4UeSq2_BSgadrPl_/view

та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

8. Рекомендована література

Основні джерела

1. Білецький М.І. Соціальна географія : навч. посібник / М.І. Білецький, І.В. Ванда, Л.І. Котик. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 328 с.

2. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з анг. – К.: Либідь, 2004 . – 740 с.

3. Голіков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії. – К.: Либідь, 1996. – С. 206-232.

4. Гукалова І.В., Мальчікова Д.С. Вступ до фаху: географія і суспільство. Навч. посіб. / І.В. Гукалова, Д.С. Мальчікова. – Херсон:ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 268 с.

5. Ішук С.І., Гладкий О.В, Соціальна та економічна географія: навч. посіб. / С.І. Ішук, О.В. Гладкий. – К.: Знання, 2015. – 335 с.

6. Книш М.М. Політико-географічна глобалістика: навч. посібник / М.М. Книш, Л.І. Котик. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014. – 484 с.

7. Немець Л.М. Стійкий розвиток: соціально-географічний

аспект (на прикладі України): Монографія. – Х.: Факт, 2003. – 383 с.

8. Шевчук Л.Т. Соціальна географія: Навч. посібник. – К.: Знання, 2007. – 349 с.

9. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. Немець та К. Мезенцева. Київ : Фенікс, 2019. 304.

10.Kuzyshyn A. Analysis of Territorial Differences of the Social Sphere elements in the Areas of the Carpathian-Podillia Region. Journal of Geology, Geography and Geoecology. Dnipro, 2018. № 27(2). P. 285-293.

11.Kuzyshyn A. Geospatial Study of Human Development Index of Ukraine in the Light of Regional Indicators. Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego. 2014. Vol 27. Warszawa - Kraków 2014. St. 67-74.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт бази українського законодавства в Інтернет[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.lawukraine.com.

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

3. Офіційний сайт Державного комітету України у справах національностей та міграцій [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.scnm.gov.ua.

4. Офіційний сайт електронної бібліотеки Львівської комерційної академії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.dev.lac.lviv.ua/lib.

5. Офіційний сайт електронної бібліотеки[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.lib.com.ua.

6. Офіційний сайт інституту глобальних стратегій[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.igls.com.ua.

7. Офіційний сайт інституту економічних досліджень і політичних консультацій[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ier.kiev.ua.

8. Офіційний сайт інституту світової економіки і міжнародних відносин[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.iweir.org.ua.

9. Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.

10.Офіційний сайт міжвідомчої ради з впровадження економічних реформ в Україні[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.reforms.kiev.ua.

11.Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.me.gov.ua.

12.Офіційний сайт Міністерства фінансів України[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.minfin.gov.ua.

13.Офіційний сайт наукової бібліотеки Донецького університету[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.library.dongu.donetsk.ua.

14.Офіційний сайт наукової бібліотеки ім. Максимовича[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.lib-gw.univ.kiev.ua.

15.Офіційний сайт Національного банку України[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.bank.gov.ua.

Доцент
кафедри економічної географії
та екологічного менеджменту

В.Я.Вацеба